

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
mesc după tarif

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament :

Pe un an Lei 160.-
Pe 1/2 an „ 80.-
Pe 1/4 an „ 40.-
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.-
Pe 1/2 an „ 160.-
Pe 1/4 an „ 80.-

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Consolidarea dictaturii fasciste în Italia

Secretarul general al organizațiilor fasciste Farinacci a declarat într-o ședință a comitetelor de organizații că ar trebui să procedeze cu deosebită prudență la admiterea în fascii a tinerilor candidați intelectuali pentru că în curând se va vota o lege prin care fasciile vor avea reprezentanți de drept în administrațiile comunale și județene, precum și în Senat.

Demonstrații comuniste la Londra

În apropierea închisorii din Wandsworth, mai multe mii de partizani ai celor 12 comuniști arestați au organizat o demonstrație de protestare, îndreptată în special contra ministerului de interne. S'au petrecut cu acest prilej scene agitate. Un puternic cordon de poliști a împiedecat apropierea maselor de porțile închisorii.

Aniversarea mișcării studentești

Vineri a avut loc a treia aniversare a mișcării studentești. Cu această ocazie s'au anunțat mari demonstrații în toate centrele universitare, dar demonstrațiile au fost oprite din partea autorităților.

În Cluj — excepționând cazul Costa-Foru — nu s'a întâmplat vreun incident mai meritoriu cu ocazia aniversării, intensificându-se paza și sporindu-se patrulile jandarmilor și poliștilor.

Cauzele gerului mare

— Descoperirea abatelui Gabriel. —

Iarna aceasta se anunță mari geruri din toate părțile. Aceste știri au determinat lumea științifică să cerceteze proveniența marilor geruri.

Dintre cercetările făcute una dintre cea mai interesantă este a abatelui Gabriel, care și-a descoperit rezultatul cercetărilor și la academia de înalte științe din Paris.

În cercetările sale abatele Gabriel a pornit de la ideea, că există un ciclu luno-solar, adică o perioadă de 744 ani, care se împarte în două și apoi în patru perioade mai mici, fiecare perioadă readucând aceleași condițiuni meteorologice.

Notăm, că așa cam prin secolul al 18-lea s'a întâmplat, după cum ne spun bătrânii, că Someșul a făcut o ghiafă groasă de tot, încât a fost nevoie s'o spargă cu dinamit. După teoriile abatelui, deci, ar fi să revină aceeași perioadă de îngheț.

În tot cazul vom avea ocazia să vedem ce va fi.

„Stâlpul... jigodiei“

— „Preamărirea“ dlui Crișan din Dej —

Am scris ca titlu: „stâlpul jigodiei“ după cum ni-s'a evidențiat într'un articol injurios la adresa dlui Anca, director-proprietarul gazetei noastre, articol publicat de către un anumit consorț în dărăpănata gazetă „Someșul“ a bietului Iacob Goldstein, sub pseudonimul G. I. Dâmb. Tot așa am fi putut să-i dăm titlu la articol, foarte potrivit: jigodia... stâlpului, dar noi nu voim să folosim cuvinte atât de josnice, ca și... „Dâmb“-ul, care susține că nu-l cunoaște pe dl. Crișan, prefectul județului Someș și totuși, ba poate chiar din acest motiv, totuși crede necesar să-l preamărească — în ce speranță: îl împoartă — numai ca să dovedească — injurând pe dl Anca — cât de... slugă plecată este.

Mai interesant în chestie este tocmai, că „Dâmb“-ul cu jigodiile sale îl injură pe dl Anca sub pretext, că ar fi evidențiat în ziarul „Clujul“ câteva... isprăvuri de ale dlui Crișan, deși dl Anca era atunci la București și chiar la același restaurant la „Continental“ cu dl și dna Crișan, cu cari a și vorbit când s'a scris articolul din pricină.

„Dâmb“-ul declară, că nu-l cunoaște pe dl Crișan și cu toate acestea atât de departe ajunge în a-l lauda, încât îl aseamănă cu un

stâlp, pe care jigodiile îl udă... „ridicându-și — piciorul“.

La aceste, evident, nu mai este nevoie să mai adăugăm nimic, deoarece din toate relatările aceste reiese adevărul nostru, pentru, care nici nu mai este nevoie să insistăm, ci insistăm pentru cererea noastră repetată de a ne da redacția „Someșului“ numele făuritorului de „jigodii“ și „stâlpi“ pentru a ne convinge mai de aproape că de ce îi place să lingă... stâlpul — udat de jigodii. Pentru că noi nu suntem clarificați că oare nu în speranța de a căpăta vre-un ciolan de ros? În acest caz îl sfătuim să se grăbească cu linsul și rosul, dar nu prin mijlocul murdar de a ponegri persoane cu vechi renume, în articole pe cari îi este frică și rușine să le subscrie.

Iar dacă nu are nici în clin, nici în mână — precum o zice la începutul murdarei sale scrieri — atunci de ce se contrazice în același articol, căci dacă nu ai cu cineva nimic, nu poți vorbi despre el nici bine nici rău.

De altfel dl Anca, în calitate de director al ziarului nostru, nici nu crede necesar să se ocupe cu injurii în special atât de ordinare, ca acele, cari i-s'au adus în „Someșul“.

„Redacția“

Partidul Maghiar și Liga Națiunilor

Președintele Ugron la Geneva, iar episcopul Nagy la Budapesta sondează terenul, până când magnații în Ardeal amenință guvernul. — Părerea ministerului de externe și a „Viitorului“.

Tratativele liberalo-maghiare încă nu s'au încheiat, dar cu toate aceste magnații au început să i amenințe guvernul cu Liga Națiunilor etc. Ba cei mai mult: președintele partidului maghiar, Ugron Gábor, a și plecat deja la Geneva.

Ministerul de externe, printr'un comunicat, este de părerea, că Ugron, a plecat la Geneva pentru a cere, ca Liga Națiunilor să amâne discuția asupra doleanțelor minoritare din România, până se va încheia acordul cu guvernul român.

Pe de altă parte episcopul reformat Nagy din Cluj a plecat la Budapesta, după „Viitorul“, ca să ceară directive dela guvernul maghiar cu privire la atitudinea, pe care să o ia partidul maghiar față de guvernul român.

În fine având în vedere alarma unor ziare, că delegații minoritari caută să terorizeze guvernul liberal în chestia concesiilor pretinse în decursul tratativelor cu liberalii, putem fi siguri, că atât Ugron, cât și episcopul Nagy au plecat să facă însinuări și denunțuri contra românilor.

De ce a fost bătut Costa-Foru

Apostolul umanității „Adevărului“, „Dimineții“ și al agentului sovietic Barbusse a ajuns în conflict cu studenții români.

Vineri seara, venind dela congresul ziaristilor ungari din Oradea-Mare — publicistul Adevărului, Dimineții e c. în gara Cluj a fost atacat, afirmative de un grup de studenți și bătut până la sânge. Cercetările s'au și pornit imediat pentru descoperirea autorilor, cari l-au bătut pe Costa-Foru

și în urma acestor cercetări a fost arestat tânărul student Zenco Barbal, despre care se afirmă, că a fost printre aceia, cari l-au bătut pe Costa-Foru și au dispărut cu trăsurile în oraș.

Știrea agresiunii contra dlui Costa-Foru a provocat mare senzație în public. Unii susțin, că Costa-Foru a fost

bătut pentru că a condus pe „apostolul“ Barbusse să-i arate... barbariile „române“ față de agenții etc. sovietici, arătându-i cum suprime românii propagandă umanitară a bolșevicilor. Alții sunt de părerea că Costa-Foru a fost bătut pentru propagandă anti-românească, pe care o desvoltă în „Adevărul“ și „Dimineța“ patronată de o sumedenie de evrei în favoarea comisarilor sovietici. O altă parte susține ambele păreri.

Ori cum stă chestia însă, Costa-Foru nu trebuia să procedeze în țara care-i dă pâinea, așa, cum a procedat pentru că mai mult rău, decât bine-a făcut țării cu activitatea sa. Atitudinii sale se atribuie dușmănia românilor, a căror ură și a atras-o asupra sa, intensificându-o până a ajuns la cazul regretabil, pe care îl putea evita, dacă nu se amesteca printre dușmanii țării noastre.

Apostolul Adevărului, Dimineții și al altor uneltitori ai noștri prin urmare ar face foarte corect, dacă n'ar mai căuta cu șefii și ucenicii săi să provoace opinia românească. Dar noi știm, că bocetele de urlete ale Adevărului, Dimineții și tovarășilor săi, iar vor provoca opinia românească.

Alegerea decanului Baroului Avocațial din Cluj

Pe Duminică s'a convocat o nouă alegere.

Duminica trecută era să aibă loc alegerea decanului Baroului Avocațial din Cluj, în locul dlui dr. I. Suci demisionat.

Alegerea s'a amânat însă pe Duminica aceasta demisionând și comitetul. Dl dr. Suci a demisionat, deja a șaptea oară, susținând, că nu poate lucra cu comitetul ales. Din acest motiv a demisionat apoi și comitetul, urmând, ca în această Duminică să se aleagă comitetul din nou.

Șanse pentru a fi ales decan are dl dr. Valentin Poruțiu, cu toatăca unii îl susțin pe d. dr. Milea, în special minoritarii. Președinte de onoare este vorba să fie reales d. dr. Isaac.

Un tablou vechiu

Dl Ghimbășean Cornel, doctorand în drept la Cluj a descoperit anul trecut în podul casei unui negustor din Ibașfalău un tablou din anul 1564 care reprezintă pe primul Habsburg Ferdinand I. mort.

Tabloul are o lungime de 58 cm. și o lățime de 50 cm. și jumătate și este pictat cu ulei pe lemn.

Pe dos tabloul are sigiliul casei de Habsburg și sigiliul muzeului din Florența ceace înseamnă că acest tablou a stat în galeria dela Florența.

Într'un colț al tabloului se află următoarea inscripție: „Divi Ferdinandum Imperatoris Magnum in lius morte simulacrum Wien? Austriae... Anus MDLXIII Me... iubii Die Divi Iacob... post festivitate“.

Această descoperire prețioasă se datorește dlui Cornel Ghimbășean care o înțeles foarte semnificativ istoric și artusucă a tabloului.

Banca Ardeleană și Cassa de Economie S. A.

În adunarea generală extraordinară ținută în ziua de 6 I. c. sub prezidenția dlui Grof Wass Bela a hotărât urcarea capitalului la 40 milioane lei și a luat în regulament toate dispozițiile necesare conform legii.

S'au ales următorii membrii noi în direcțiune: Președinte: Jean Chrissoveloni; vicepreședinte: Weis Füllöp; Const. Argetoianu f. ministru; dr. Franz Chorian; Conrad Otto, dir. Băncii Comerciale Ungare din Pesta; Barbu Dumitrescu; Const. Garoflid f. ministru; Nicolae Lahovary; Alex. Mișu; Emil Pantazi; Mihai Popovici deputat; P. I. Vassalopol și P. O. Vassalopol dir. gen. al Băncii Chrissoveloni.

Adunarea Generală aduce la cunoștință că Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R. este definitiv naționalizată și că de aici înainte în legătură de interese comune comerciale cu Banca Chrissoveloni și Banca Comercială Ungară din Pesta va funcționa și în viitor în rândul primelor instituțiuni financiare din Ardeal.

TEATRALE.

„IRENA“

de Adrian Pascu

Premiera acestei săptămâni a fost „Irena“ comedie în trei acte de Adrian Pascu. În tot mersul plesii figurează niște personaje caracteristice vieții de provincie. Un tip bun de mahalageoică este „Coana Doctoroia“ care toate le știe și le află și-i place să vorbească despre toți. Astfel nu-i convine de persoana Irenei o femeie tânără și frumoasă, sosită în acel orașel dimpreună cu soțul ei Radu Sblera și pe socoteala căreia scoate o mulțime de vorbe. În sfârșit îi reușește să descopere trecutul Irenei, fostă cântăreață de varieteu, dar care de prezent trăiește în cea mai mare armonie și fericire cu Radu Sblera. Vestea din gura „Doctoroalei“ se răspândește în întregul orașel și astfel fericirea Irenei e sfârșimată și nu poate face altceva, decât să părăsească acest oraș.

Rolul Irenei a fost încredințat dnei Jeana Popovici-Voina, care în primele două acte a fost la 'nălțime însă în actul III, am recunoscut că nu are temperament pentru scene dramatice. Foarte corectă în rolul Doctoroalei a a fost dna Aura Fotino, iar rolul Doctorului a fost bine interpretat de dl Ghibericon. Sincer și cu multă pricepere a jucat dl Stănescu-Papa rolul lui Conu Toderiță Mantea, deasemenea dna Ștefănescu în Coana Nata-lița. Judecătorul bine interpretat de d. Ștefănescu, iar Radu Sblera ne-a fost înfațșat prin d. Brăborescu, care de altădată a avut roluri mai importante și mai corăspunzătoare talentului său. Ansamblul a contribuit la reușita piesei, iar punerea în scenă — deasemenea reușită — se datorește dlui Mihăescu.

Programul Operei Române:

Dum.	13 XII 1925	„Jongleurul“
Luni	14 „	„M. Butterfly“
Mercuri	16 „	„Carmen“ (ca oaspe Dna Lucezarskaia)
Vineri	18 „	„Trubadurul“ ca oaspe Dna E. Lucezarskaia)
Dum.	20 „	„Cavalleria“ și Balet
Luni	21 „	„Aida“ (ca oaspe Dna E. Lucezarskaia)

* Imprintate pentru Secretari la librăria Anca.

Terenuri aurifere descoperite în Cehoslovacia

„Prager Prese“ anunță că explorări făcute de către administrația minieră a statului pentru a da de cupru în apropiere de fabrica de hârtie din Harmanee (comitatul Altochul), au dus la descoperirea unei vine de cuarț, ce cuprinde aur în cantități însemnate.

După părerea specialiștilor este vorba de un filon de aur foarte promițător, și se crede că și în regiunile înconjurătoare a localității Harmanee se va găsi aur.

Serbarea sf. Nicolae la școala normală de fete Cluj

Sâmbăta trecută elevele școlii normale de fete din localitate, de sub conducerea distinsei directoare d-ra Jeana Gabor, au prăznuit seara sf. Nicolae în cadrele unei frumoase serbări școlare.

Elevele frumos îmbrăcate au cântat colinde și alte cântări religioase.

Din grija d-rei Gabor s'au împărțit cadouri elevelor. Astfel de serbări intime dau prilej d-șoarelor eleve să intre în relațiuni amicale cu profesoarele lor.

După serbare elevele școlii normale a cântat „Mulți ani trăiască“ d-rei Gabor care ca o adevărată mamă a lor ia inițiativa unor astfel de serbări frumoase. Rep.

Informațiuni

Pentru G. I.-Dămb. jigodia ziarului „Someșul“.

Nu te țin de vrednic să-ți răspund la proastele d-tale idei, ci te voi trage la răspundere pria forul competent.

Alexandru Anca editor, director de ziar.

— Ugron la Geneva. S'a spus că d. Ștefan Ugron președintele partidului maghiar a plecat la Geneva cu un memoriu-protest împotriva legii învățământului particular.

La ministerul nostru de externe se afirmă că scopul călătoriei dlui Ugron este de a cere consiliului Ligii să amâne discuția, de oarece minoritatea maghiară speră să obțină concesiunile dorite prin bună înțelegere.

— Dela Camera de Comerț. Având în vedere că în acest an, sărbătorile Crăciunului cad în zilele de Vineri și Sâmbătă, iar sensul legii repausului duminical fiind, că a treia zi de Crăciun prăvăliile să fie deschise, chiar de este o zi de Duminică sau altă sărbătoare legală. Dl. Ministru al Muncii cu Nr. 21837 din 4 Decembrie 1925 a decis, că ziua de 27 Decembrie 1925, va fi considerată ca zi de lucru, până la ora 12 din zi.

— Curtea cu juri, după sistemul din vechiul Regat, se introduce și în justiția ardeleană începând cu 1 Ianuarie. Unele ziare române, având în vedere, că la noi în orașe sunt foarte multe elemente streine, insistă pentru a se lua dispoziții, ca în aceste curți cu juri să nu fie preponderant elementul neromânesc.

— Proiectul legii electorale s'a modificat în sensul, ca să aibă drept de elegibilitate în afară de cetățeni, atât preoții, profesorii și învățătorii, cât și medicii, acestia anterior neliguranți printre elegibili. Proiectul s'a prezentat senatului pentru a se lua în discuție.

— Adunarea generală a Conservatorului de muzică și artă din Cluj, va avea loc în 13 Decembrie a. c. stabilindu se în ordinea de zi chestii de interes administrativ.

— Organizarea justiției ardelene. La justiția ardeleană s'a dispus să se introducă dela 1 Ianuarie, sistemul portăreilor, în locul executorilor, după sistemul din vechiul Regat. Examenul de portărei are loc în 20 Dec. a. c.

In atențiunea On. Public!

Atragem atențiunea On. Public și clientelă că

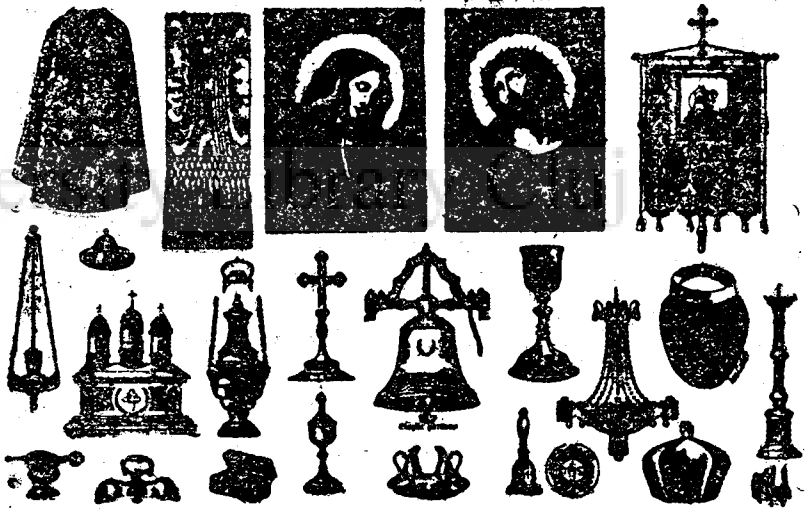
Tipografia noastră s'a mutat în

Str. Regina Maria 43, casa proprie.

Tipografia Anca Cluj

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de pânză. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți biserică. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou!

Cea mai nouă și cea mai bună carte de rugăciuni

„CĂRAREA FERICIRII“

de preotul George Mânzat cu aprobarea Ven. Ordinariat sub Nr. 581—1925. Această carte de un conținut bogat cuprinde tot felul de rugăciuni pentru orice ocaziune, cu 24 capitole mari în 366 pag. E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni. În toate școlile trebuie introdusă cea de 85 Lei.

Legată în hârtie tare carton buc. Lei 85.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucată „140.—
Legată în Piele Lux tipărită pe hârtie velină aurită pt. dame 280 și 350

A apărut în editura Librăriei

Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele

Teatre Poporale:

- „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20.—
- „Doamna mea“ — — — — — 15.—
- „Gura Lumii“ (poporală 1 act) de de Nic. Ți — — — — — 20.—
- „Dașmanii“ (ntariu Țințariu poporală 3 acte) de Nic. 15.—
- „Pentru patrie“ (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — — — — — 20.—
- „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țințariu — — — — — 15.—
- „Puiu Codrulul“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — — — — 20.—
- „Nevasta mea fie îngeri ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20.—
- „Domnul Primar“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — — 20.—
- „Măestrul Caproni“ (comedie într'un act) de Nic. Țințariu — — — — — 15.—
- „Însumaratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavaronă — — — — 20.—
- „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 20.—
- „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — — 15.—
- „În calea dușmanului“ din 1848 (într'un act) de Simeon Rusu — — — — 10.—

- „Pedeapsa Păcatului“ piesă teatrală (în două acte) de Simeon Rusu — — — 15.—
- „Vrăjitoarea“ comedie în versuri (într'un act) de Simeon Rusu. — — — — — 15.—
- „Doine și Chiuțuri“ de „Siminic“ — — — — 10.—
- Monoloage — Dialoge:**
- „Vrea mama să mă'nsoare...“ monolog de Siminic — — — — — 6.—
- „Teofil“ monolog de S. Rusu — — — — 10.—
- „Drotarul“ monolog de S. Rusu — — — — 10.—
- „Ștefan și Victoria“ dialog de S. Rusu — — — — 10.—
- „Cântecul cocoșului sau Moartea steluței“ dialog de S. Rusu — — — — — 10.—
- Diferite:**
- „Întina mea“ (cântece populare) — — — — 15.—
- „Imnuri Românești“ (cântece naționale) — — — — 15.—
- „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — — 15.—
- „Imnul Studențesc Creștin“ pentru Pian și voce — — — — — 15.—
- „Carte de visuri“ — — — — — 20.—
- „Scrisori de iubire după mai mulți autori — — — — — 10.—
- „Vezi ce face beutura dracului — — — — — 8.—
- „Viorele“ poezii de Rusu — — — — — Lei 15.—
- Cărți preoțești:**
- „Predici la Morți“ de prot. I. Marga — — — 55.—
- „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga — — — — 45.—
- „Păstorul sufletesc“ (I—VI. vol.) — — — — 120.—
- „Predici la cununii și alte predici ocazionale — — — — — Lei 100.—
- Medicale:**
- „Cartea Moșelor“ de Dr. Gri-goriu pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine — — — — 150.—